

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Aquapark 5, Veendam
Postbus 195
9640 AD Veendam
Tel 0598-693800
www.hunzeenaas.nl

Uw brief	12 maart 2025	Datum	30 april 2025
Ons kenmerk	Z54526/25-150898	Behandeld door	5.1.2.e
Onderwerp	Advies verlengingsaanvraag Winningsplan Zuidwending (Nobian)	Doorkiesnummer	0598-693402

Geachte 5.1.2.e

Op 12 maart 2025 heeft u ons verzocht advies te geven op de door Nobian Salts B.V. (hierna; Nobian) ingediende verlengingsaanvraag op het winningsplan Zuidwending. Via deze weg maken wij gebruik van de mogelijkheid hierop te adviseren. In de totstandkoming van dit advies hebben wij nauw samengewerkt met de betrokken decentrale overheden, te weten de provincie Groningen en de gemeenten Veendam en Pekela.

Uw verzoek is vergezeld gegaan met adviezen (en aanvullingen daarop) van de volgende instanties;

- TNO-AGE;
- Staatstoezicht op de Mijnen (hierna; SodM);
- De Mijnraad

Aanvraag

Nobian (en haar rechtsvoorgangers) winnen reeds sinds 1967 zout via oplosmijnbouw vanuit het caverneveld Zuidwending. Nobian is voornemens t/m 2035 vanuit acht productiecavernes via actieve winning en naverzadiging haar zoutwinningsactiviteiten voort te zetten. Voor één caverne (ZWD-01) is het maximale vergunde volume reeds bereikt, hieruit vindt geen actieve winning meer plaats. Het winningsplan beschrijft daarnaast een voorgestelde aanpak voor het afsluiten van de cavernes na beëindiging van de winning.

Adviezen adviseurs

Uit de stukken blijkt dat de afgegeven adviezen (en aanvullingen daarop) van betrokken adviseurs TNO-AGE en de Mijnraad, niet in overeenstemming zijn met het afgegeven advies van het SodM. De afwijkende verschillen in inzicht hebben in het bijzonder betrekking op de door Nobian voorgestelde toekomstige wijze van afsluiten, zoals uitgewerkt in het Cavern Closure Consortium-onderzoek (hierna; CCC). Het SodM constateert, dat het SodM nog onvoldoende informatie en onderzoek tot haar beschikking heeft om de uitkomsten van het CCC-onderzoek en mogelijke betrokken risico's voor het afsluiten van cavernes voldoende te kunnen beoordelen.

Watersysteem effecten

Mijnbouwactiviteiten in de diepe ondergrond en de effecten naar en in de bovengrond, worden nauwlettend gevolgd op het goed kunnen functioneren van het watersysteem. De geprognoseerde bodemdalingen van alle mogelijke cavernes in de zoutkoepel Zuidwending zal naar de toekomst (2050, 2125 en 2250) ook voor de omgeving van Zuidwending uiteindelijk tot een aanzienlijke bodemdaling gaan leiden met een uiteindelijk verwachte daling in 2250, ca. 80 cm in het diepste punt. Door het Winningsplan Zuidwending zullen naar verwachting tegen 2050 de eerste maatregelen in het watersysteem nodig zijn om de huidige functies te kunnen blijven bedienen.

De lange termijn waarin deze bodemdaling zal plaatsvinden, maakt dat toekomstige generaties (en waterbeheerder) met de gevolgen van deze mijnbouwactiviteiten worden geconfronteerd. Effecten die op deze termijn lastig zijn in te schatten in relatie tot de ruimtelijke ontwikkelingen en het veranderende klimaat.

Vertrouwen

De (historische) gaswinning uit het Groningen gasveld heeft negatieve impact gehad op het vertrouwen van inwoners ten aanzien van andere mijnbouwactiviteiten in onze provincie. Een en ander is ondubbelzinnig tot uiting gekomen in de Parlementaire Enquête Aardgaswinning Groningen (PEAG). Het effect daarvan is eveneens dat, maatregelen en de besluiten die voor het watersysteem door het waterschap genomen moeten worden, ook nauwlettend door inwoners worden gevolgd en wij daarop eveneens worden aangesproken. Als functionele overheid nemen wij onze verantwoordelijkheid, om uw afgegeven winningsvergunningen waar bodemdalingen het gevolg van zijn, het aanwezige watersysteem naar de toekomst optimaal op orde te houden. Daarop spreken wij de vergunninghouder aan om als veroorzaker te staan voor de gevolgen van bodemdaling en alle kosten die daarmee gemoeid zijn te vergoeden en deze niet via de omslag van het waterschap bij de inwoners komt te liggen.

Advies

Ons standpunt is dat mijnbouwactiviteiten alleen vergund mogen worden als deze aantoonbaar veilig kunnen plaatsvinden, zonder onacceptabele nadelige risico's en/of effecten voor mens en milieu.

Als vergunningsvoorwaarde op te nemen dat voor verwachte bodemdalingen er financiële afspraken voor de toekomstig benodigde aanpassingen in het watersysteem worden gemaakt en voor deze aanpassingen een fonds wordt ingesteld en gevuld door de vergunninghouder. Dit vastgelegd dient te worden in een Overeenkomst tussen vergunninghouder en het waterschap.

Wij adviseren u om alle scenario's voor het toekomstig afsluiten van cavernes nader in beeld te laten brengen door Nobian, voor zowel hard als zacht insluiten. Ons advies sluit hiermee aan op de door SodM opgestelde reflectie met kenmerk ADV-9039 / 98253114.

Wij signaleren dat de ambities voor voortzetten van zoutwinning en ondergrondse opslag van waterstofgas de komende jaren meer gestalte zullen krijgen en daarmee ook de impact op de fysieke leefomgeving. Wij adviseren u om, gezamenlijk met de betrokken overheden en de inwoners van het gebied, een toekomstvisie op te stellen, waarbij ook de landschappelijke inpassing van alle toekomstige activiteiten wordt verkend. Daarin vooruitkijkende naar de lange termijn effecten (2250) van

bodemdaling op de bovengrond, het watersysteem en het veranderende klimaat en de belemmeringen die dit met zich mee zal brengen voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Wij verwachten een goede samenwerking van het Rijk met de betrokken decentrale overheden en inwoners, mede daarvoor het advies invulling te geven aan de inrichting van een goed gevuld gebiedsfonds waarmee bijvoorbeeld de leefbaarheid, innovatie, recreatie en verduurzaming van het gebied gestimuleerd wordt.

Wij concluderen dat het Rijk eveneens een verantwoordelijkheid heeft bij het nemen van zijn besluiten rondom mijnbouwactiviteiten en de gevolgen die dit zal hebben op de langere termijn in het gebruik van de gronden voor toekomstige generaties. De bodemdaling zal leiden tot aanpassingen aan het watersysteem, dit brengt extra beperkingen en risico's met zich mee en kent zijn grenzen van maakbaarheid en redelijkheid.

Het Rijk dient deze verantwoordelijkheden via de af te geven mijnbouwvergunningen te laten doorklinken en zorgvuldig onderbouwde afwegingen te maken in het besluit.

Tot slot, voor onvoorziene omstandigheden en de gevolgen daarvan, op het optimaal blijvend functioneren van het watersysteem, spreken wij bij voorkomende gevallen de vergunningverlener aan en dient het Rijk te staan voor deze gevolgen die tijdens en na de zoutwinning optreden.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur,

5.1.2.e

5.1.2.e

